ALLÂME CELÂLEDDİN ED-DEVVÂNİ'NİN " HAKİKATÜ'L İNSAN VE'R RÛHU'L CEVVÂLU Fİ'L AVÂLİM" (insanın hakikatı ve âlemlerde dolaşan ruh) İSiMLİ RİSÂLESİ

Risaleyi tahkik eden: Muhammed Zâhid el-Kevseri hz.leri

İmam Devvâni hz.leri (Ö: 1502) bu risalesi hakkında " Allah-u Teâlâ'nın içine yerleştirdiği fayda ve ilimlerin çokluğundan dolayı bu risaleyi ezberlemek zeki kimseler için gereklidir. Bu risale Allah Teâlâ'nın mevhibe (ikram) larındandır, çünkü ben bunu derlemek için beş sene zahmet çektim.

Aslında benim gayem, peygamberlerin mucizelerini ve velilerin kerametlerini aklî delillerle isbat ederek hasımları susturmaktı. Bu ise insanın özelliklerini, hakikatını ve nelerden mürekkep olduğunu (meydana geldiğini) bilmeden anlaşılamayacağından, önce insanı ele aldım", dedikten sonra şu beyanlarda bulunmuştur:

Bil ki, insan üç şeyden mürekkeptir ki bunlar, bir kesif cisim (beden, vücudumuz), bir latif (gözle görülemeyen) cisim, bir de ruhtur. Daha ziyade izah istersen şöyle anla ki, senin kesif cismin uyku halinde yatakta uyuyan, latif cismin ise uykuda gezip dolaşan, ruhun ise bu kesif cisminle latif cismini birbirine bağlayan istidadı (kabiliyeti) sağlayandır.

Uyku, iki cismin uyanıncaya kadar geçici olarak ayrılmasıyla meydana geldiği gibi, ölüm de iki cismin Kıyamete kadar bir daha birleşmemek üzere ayrılmasıyla meydana gelmektedir ki, ileride yapılacak beyanlarla sen buna daha iyi vakıf olacaksın .

Sonra şunu bil ki, fenâ (yokluk, ölüm) ,kesif olan cisme (bedene) ait olup, latif olan cisimle ruha ârız değildir. Eğer sen " Bu hüküm kafir-mümin, evliya-eşkiya,herkes hakkında umumi midir, değil midir ? " diyecek olursan, ben derim ki: " Evet ! Peygamberler , şehitler, ve bazı veliler gibi şârinin (şeriat sahibinin) istisna ettikleri dışında herkes hakkında umumidir ".

Eğer sen " Latif olan cisimle ruhun bekâsına (ölümsüzlüğüne) delil nedir ? " dersen, ben derim ki: "Kâfirler hakkında varid olan şu hadis-I şerif bunun delilidir". Nitekim: İbni Ömer (radıyallahu anhuma) dan rivayet edilen bir hadisi şerifte Resulullah sallallâhu aleyhi ve sellem Bedir günü çukura doldurduğu kâfirlere isimleri ile seslendikten sonra **" Rabbinizin vaadettiğini hak buldunuz mu?"** diye sordu. Bunun üzerine kendisine:" Ölülere nasıl sesleniyorsun ?" diye sorulduğunda " Siz bile onlardan iyi duyamıyorsunuz, lakin onlar cevap veremezler" buyurdu (Buhari, A. bin Hanbel)

Müminlere gelince Resulullah sallallahu aleyhi vesellem'in onlara hitab ettiği ve selam verdiği sabit olmuştur. Yine böylece sahih hadislerde ölünün kendisini ziyaret edeni bildiği, ziyaretçisiyle sevindiği, selamına cevap verdiği ve kabrinin üzerine oturandan eziyet duyduğu varid olmuştur.

İbni Abbas (radıyallahu anhuma) nın şöyle buyurduğu nakledilmiştir. Resulullah sav'ın ashabından biri , kabir olduğunu bilmeden bir mezar üzerine çadır kurduğunda , o kabrin içinde Mülk suresini sonuna kadar okuyan bir adama rastladı. Hemen Resulullah sav 'a gelerek : " Ya Resulullah ! Ben bilmeden bir kabir üzerine çadır kurmuşum, bir ne duyayım! Onun içersinde Mülk suresini bitirene kadar okuyan bir adam vardı" deyince , Resulullah sallallahu aleyhi vesellem : **" O sure Mani'a dır** (Allah Tealanın azabını engelleyicidir). **O, Münciyedir** (kurtarıcıdır) , onu okuyanı kabir azabından kurtarır" buyurmuştur (Tirmizi, Taberani)

Özetle, latif cisimlerin ve ruhların yok olmayacağı, bütün ölülerin ziyaretçilerini bilmesi, sözlerini dinlemesi, hitaplarını işitmesi, hatta bilme ve işitme gücünde dirilerden daha üstün bir kuvvetle temeyyüz etmeleri (seçilmeleri) gibi hususlar o derece sıhhat ve sübut bulmuşlardır ki bu hakikatları inkar edenlerin kafir olmalarından korkulur.

Dediklerimize delil olarak sana: "(Habibim) **Allah yolunda** (dini yükseltmek için) **öldürülenleri sakın ölüler sanma, bilakis(onlar) Rableri katında diridirler**, (cennet nimetleriyle) **rızıklandırılırlar "** (Âl-I İmran, 169) kavli şerifiyle, geçen hadisler ve sahih kitaplarda varid olan rivayetler yeterlidir.

Eğer sen " Müminlerin ve kafirlerin ölüleri bu işte eşitse, o zaman aralarında ne fark kaldı ?" diyecek olursan, ben de sana şöyle derim: "Bu şehadet (görünen) âlemi olan dünyada hapisteki ile hür olan, nimet içindeki ile azap çeken, yüksek makam sahipleri yoksullar, cennet gibi güzel yerlerle çöplükler bulunduğu gibi, berzah (kabir) alemi de böylecedir. Müminler, peygamberler, veliler mertebelerine göre türlü nimetlerle zevklenirken yüce makamlarından ziyaretçilerini bilip sözlerini işittikleri gibi , kafirler ve âsilerde de dereke (aşağı doğru olan yer, çukur)larına göre envai çeşit azaplar çekerlerken, kendilerine söyleneni adi, kötü, kokuşmuş ve pis tabakalarından duyarlar.

Eğer sen " Bu latif cisimlerin ve ruhların makarrı (yeri) nerdedir ? " diye sorarsan, şunu bil ki, biz bu risâlede kesif cisimlere, latif cisimlerin kendilerine nüfûzunu kabul etmeleri için yerleştirilmiş olan istidada , yani o kesif cisme bu kabiliyeti veren şeye ruh adını verdik, çünkü akıl ve nakil, uyuyanın uyku halinde nefes alıp vermesi ve nabzının atması gibi görülen bazı halleri sebebiyle, ölü olmayıp, hayatta olduğuna hükmetmişlerdir.

Her ne kadar cismini (içindeki bazı organları) beynini ıslatan buharlardan meydana gelen uyku sebebiyle duyuların sönmesi yüzünden yahut mizaç bozukluğundan husule gelen baygınlık nedeniyle latif olan cismi, kesif olan cisminden ayrılıp berzah aleminde dolaşmaktaysa da uyuyan ve baygın olan kişiler yine de diridirler.

Hal böyle olunca, Allah-u Teâla'nın emri diye tabir edilen , latif cisimle kesif cisimde aynı anda tasarruf yetkisine sahip olan ve mücerred cevher (soyut olan asıl varlık) kabul edilen insan ruhunun mekanı bizce malum olmayıp, bu hususstaki bilgi ancak Allah Teala'nın yanındadır.

Kesif cisme hulûl eden (giren), uyku halinde uyanıncaya kadar, ölüm halinde ise iki meleğin kabirdeki sorgu vaktine kadar, sualden sonra da mahşere dek ondan ayrılan latif cisme de şeriat dilinde " Ruh" adı verilir.

Şehitlerin hayatı, müminlerin ölmeyip de bir diyardan diğerine intikali, ölüm için değil de sonsuz için yaratıldıkları, şehitler ve müminlerin ruhlarının karargahıyla, kafirlerin ruhlarının yeri hususunda varid olan rivayetlerin tümünden maksat, kesif cisme hulûl eden latif cisimdir.

Uhud şehitleri hakkında İbni Abbas r.anh'dan rivayet edilen: **" Uhutta kardeşlerinize şehitlik isabet edince Allah onların ruhlarını yeşil kuşların içine yerleştirdi.** (Bu ruhlar yeşil kuş suretinde) **cennet nehirlerine uğrar, meyvelerinden yerler ve Arş'ın gölgesinde asılı olan kandillerine dönerler"** (Ebu Davud, Müslim, Tirmizi) hadisi şerifinde ruh diye adlandırılan bu latif cisimdir.

Nitekim Ka'b İbni Malik radıyallahu anh'dan rivayet edilen: **"Müminin ruhu cennet ağacına takılan bir kuştur. Allah Teala onu dirilteceği günde cesedine döndürünceye kadar (bu hali üzere kalır).** (İmam Malik, A bin Hanbel) hadisi şerifi de geride zikredilen rivayeti daha ziyade açıklamaktadır.

Sen de biliyorsun ki, eğer Resulullah sallallahu aleyhi vesellem eğer katı cismlerde bulunan ruhlarla , bizim, latif cisimlerin katı cisimlere girmesi için istidat sağlayan hakiki insan ruhu dediğimiz şeyleri kasdetmiş olsaydı, o taktirde elbette ruhların önceki cisimlerinden yeşil kuşların cisimlerine tenâsuhu (geçişi) câiz olmuş olurdu. Halbuki tenâsuh (ruhun bir bedenden ayrılışının akabinde hiç zaman geçmeden diğer bir bedenle alaka kurması) ilahi şeriatlarda bâtıl olan bir görüş olduğundan, hadisi şeriflerde kasdedilen ruhların latif cisimler manasında kabul edilmesi kesinleşmiştir.

(Ayrıca hakiki ruh asıl yaratılışı itibarıyla nûrani bir varlık olduğunda yemez içmez,dolayısıyla bu hadisi şerifte, yeyip içtikleri belirtilen ruhlardan maksadın, latif cisimler olduğu bu yönden de belirmiş olur)

Bizim dediğimizin bir diğer delili de , Ömer bin Abdilaziz r.anh'ın: " Siz ancak ebed (sonsuzluk) için yaratıldınız velakin bir diyardan ötekine nakl ediliyorsunuz " (Ebu Nuaym) şeklindeki sözüdür.

Sen de haberdarsın ki, bu kesif cisim toprak olarak fenâ bulacaktır, o halde ebedi kalanın latif cisimler olması taayyün etmiştir (ortaya çıkmıştır). Burada" Bir âlemden öbürüne geçen, sizin katı cisme (bedene) konan kabiliyetin sahibi olarak adlandırdığınız ruhtur" denemez, zira o ruhun keyfiyeti olmadığından,onun bir yerden diğerine nakli nasıl söylenebilir. Allah-u a'lem: **"De ki, Ruh Rabbimin emrindendir"** (İsra, 85) kavli şerifinden kasdedilen mana da , gerçek ruhun keyfiyeti olmadığıdır.

Bunu anladığın zaman şunu bil ki, müminlerin latif cisimleri manasında olan ruhlarının yeri yedinci kat semâdır. Nitekim Ebu Hureyre r.anh dan rivayet edilen bir hadisi şerifte Resulullah s.av: **"Şüphesiz ki müminlerin ruhları yedinci kat semada bulunurlar, (oradan) cennetteki yerlerine bakarlar "** (Deylemi) buyurmuştur.

Ümmi Bişr r.anha dan rivayet edilen bir hadisi şerifte Resulullah sa.v şöyle buyurmuştur: **" Şüphesiz ki müminlerin ruhları cennette istediği yere gezen canlılardır, facir (kafir) in ruhu ise Siccindedir** " (cehennemdeki bir kuyu) (İbn Hacer)

Eğer sen " Cismi latifi yedinci kat semada, cismi kesifi ise toprak olmuş bir mümin veya siccinde hapsolmuş bir kafir , kendini ziyaret edeni nasıl tanır ve sözünü işitir ?" dersen, biz" İşte bu risalenin cevherlerinin çıktığı maden burasıdır" deriz. Şimdi söyleyeceklerimizi dinle ve Allah Teala'nınn insana yerleştirdiği ve akıllara hayret veren özelliklerine bak !

Şimdi anla ki, Allah Teala insanı ceset denen bir kesif cisimden, uyku halinde dolaşan bir latif cisimden, bir de aralarında irtibatı sağlayan ruhtan mürekkep (birleşmiş) bir halde yaratınca, kesif olan cismi, adım atmadan mesafe kat edememek, yukarı çıkmadan yükselememek, yemeden doymamak, içmeden kanmamak ve kazanmadan harcayamamak gibi bir takım âdetlere merbut (bağımlı) kılmıştır. Latif cismi ise bu adetlere bağımlı kılmamıştır ki, bu yüzden kesif cisim hakkında imkansız olan şeyler ona imkansız olmadığından uyku halinde kesif cisimden ayrıldığı zaman onun havada uçtuğunu , suda yürüdüğünü, peygamberlerle buluştuğunu, doğu ile batı arasını bir anda katettiğini ve uçarak Arş'a yükseldiğini görürsün, uyuyanın hali bilindiği üzere hiç bir şey ona imkansız olmaz.

Sonra kendini Arş'ın yanında görürken birisi onu uyandırdığında göz açıp kapayacak zaman içinde uyanıp cismine hulûl eder (girer), fakat bu esnada kesif cisim en ufak bir zorlukla karşılaşmaz, hatta Arş'la yer arasındaki mesafenin uzaklığına rağmen latif cismin kendisine hululünün şeklini dahi bilemez ki bütün bunlar, latif olduğu için onun hakkında imkan haricinde olmaz. Melekler ve diğer latif cisimlerin hali de böyledir.

Bunu anladığın zaman şunu da bil ki, peygamberler ve veliler latif cisimlerin harikulade işler yapmasının muhal (imkansız) olmadığını anladıkları için, türlü türlü riyâzat (aç, susuz, uykusuz kalma) lar, mücâhedeler, şehvetleri terk ederek nefse muhalefetler yaparak kesif cesetlerini latif hale getirdiler. Neticede onların kesif cisimleri incelerek latif cisimlerine tıpatıp benzerliğinden mucizeler, kerametler ve latif cisimlere muhal olmayan bütün harikulade işler onlardan zuhur eder.

Sonra şunu da bil ki, ölüler ziyaretçilerini bilirler, sözlerini işitirler ve ne kadar mesafe olsa da kabirlerinin üstüne oturanlardan latif cisimleriyle eziyet çekerler. Nitekim İbni Ebu'd-Dünya'nın " Kitabul Kubûr" ismli eserinde Aişe radıyallahu anha'dan rivayet ettiği bir hadisi-I şerifte Resulullah sa.v şöyle buyurmuştur : **"Her kim kardeşinin mezarını ziyaret edip de yanına otururs a, mutlaka onunla ünsiyet kurar (yakınlık duyar) ve yanından kalkıncaya kadar sözlerine cevap verir"** (Süyuti)

Toprağın cesetlerini yemediği kimselere gelince, onların akılları hayrete düşüren öyle halleri ve sırları vardır ki keşfi ve ifşası (açıklanıp yayılması) câiz değildir. Düşünce ve zeka sahibi oan kişiler bu risalede işaret ettiklerimizle, o sırlara vakıf olabilirler.

Celâleddin ed-Devvâni'nin risalesi burada tamam oldu.

Zahidül Kevseri hz.le ri bu izahın tahkikinde şu nakilleri yapmıştır:

Sadeddin Teftâzani rahimehullah "Şerhu'l Mekâsıd" adlı eserinde şu beyanda bulunmuştur: "İslamın inanç esaslarından anlaşılan odur ki, bedenden ayrıldıktan sonra da ruh için bazı cüzi idraklar ve dirilerin, özellikle ölü ile arasında dünyada tanışma bulunan kişilerin bazı cüzi hallerine ıttıla' (vakıf olması) sabittir. Bu yüzden kabirleri ziyaret ve **hayırları celbedip şerleri def etme hususunda salihlerin ruhlarından istiane (yardım isteme) caiz olup faydası sabittir**, çünkü bedenden ayrılan ruhun, hem bedeniyle hem de defnedildiği toprakla bir nevi ilgisi devam ettiğinden , o toprağı ziyaret edip ölünün ruhu tarafına yönelen (rabıta yapan) dirinin ruhuyla ölünün ruhu arasında bir nevi mülakat ve ifazat (feyiz alış verişi) meydana gelir.

Zahid'ül Kevseri rahimehullah bu meselenin tahkikinde ayrıca şu izahı yapmıştır: Kamil zatların ruhları, cesedlerinde durduğu müddetçe kınındaki kılçlar gibi, cesetlerinden soyulduğunda ise, keskinlik bakımından kınından çıkmış kılıçlar gibidir.. İbni kayyim'in " Ruh" isimli kitabına bakanlar, böyle bir ruha orduları bozguna uğratama gibi büyük işleri nisbet ettiğini görürler…

KAYNAK: Ruhu'l Furkan cilt 9 shf 428-433 En'âm suresi 60.ıncı ayeti tefsirinden alınmıştır.

********** **********

SON DÖNEM TASAVVUF BÜYÜKLERİNDEN ALİ MUHİDDİN ERGÜNEŞ EFENDİ HAZRETLERİMİZ'İN YUKARIDA ZİKREDİLEN HUSUSLARDAKİ BEYANLARINI DA TEBERRÜKEN AŞAĞIYA ALIYORUM:

<u>Misali beden</u> (Latif cisim)

-- Bir insanın iki bedeni vardır : Misâlî beden ve maddi beden. Maddi beden, vücudumuzdur. Misâli bedenimiz ise (kâlû belâ) dan beri sahip olduğumuz bedendir. İnsan bu âleme gelirken misâli bedeniyle birlikte gelir . Uykuda misâli bedenle gezer, uyuduğumuz zaman gezdiğimiz bütün o âlem misâli bedenledir.
İnsanın bu dünya âlemindeki hayatı bitince, gideceği âleme (Berzah-ı sâni) tekrar o misâli bedenle gider. Maddi bedeni, yani cesedi ise toprağa verilir. Misâli bedenin fotoğrafı alınabilseydi, maddi bedenle aynı olurdu. Misâli bedenle maddi beden bir bütünün iki yüzü veya bir elin iki yüzü gibidir.

Bu lâtif olan misâli beden sanki o kesif bedenin içinde gibidir. Bu ikisini de harekete getiren Ruh'tur ; rûh'un bu âlemdeki hareketi kesif ve madde olan bedenledir. Vefat halinde ruh maddi bedenden ayrılınca lâtif olan misâlî bedeni tedbir eder. İşte ruh bu misâli bedenle Berzahta mevcut olur ; zaman, mekan, aralık, mesafe, uzaklık, yakınlık gibi hükümlerin olmadığı o âlemin içinde olur, ve yaşam orada o şartlarda devam eder. Esâsında ölmek, orada doğmak, sonra da âhırette doğmak demektir.. Ölüm rûhun maddi beden ile alâkasını kesmesi demektir.

<u>Berzah hayatı :</u> Berzah âlemi bütün insanların ölünce gittikleri âlemdir. İnsan öldüğü zaman beden toprağa gider, çürür. Ruh ise Berzah âlemine gider. Ruh su gibidir. Nasıl ki suya bir kab lâzım ise, ruh'a da , hangi âlemde yaşıyorsa, o âlemin o âlemin gereği olan beden verilir. Rûh'a berzah âleminde verilen beden ise misâlî bir bedendir.

Berzah aleminde "yaşandığının " kanıtı " **Kabir ya Cennet bahçelerinden bir bahçe, veya Cehennem çukurlarından bir çukurdur** " mealindeki hadis-i şerifdir. İşte bu nimeti veya azabı duyması için kişinin yaşaması (hayatdar olması) lâzımdır. Zâten, ruh ölmez ; ruh ebedidir.

<u>Ruhların Berzah âlemindeki durumu :</u>

1- Mukayyed ervah: O âlemden ayrılamaz. Ya kabir azabındadır veya ikramdadır.

2- Bunlar dışındakiler - bazı şartlara bağlı olarak- bu âleme gelebilir. Mesela pîr Efendiler, evliyaullah gibi ….Ama biz onları göremeyiz (misâli bedenle olduğu için). O âlem bize kapalıdır, ancak orası buraya açıktır ..Onlar bizi görürler ve duyarlar ..

GÖRÜLECEĞİ ÜZERE BÜTÜN EHL- İ HAKİKAT AYNI ŞEYLERİ SÖYLEMİŞLERDİR. YALNIZCA BİRİNİN (LATİF BEDEN) DEDİĞİNİ , DİĞER ZAT (MİSALİ BEDEN) OLARAK İSİMLENDİRMİŞTİR. YANİ, ARADAKİ FARK SADECE İSİMLENDİRMEDEN İBARETTİR.

KEZA, RUHU'L FURKAN, MAİDE SURESİ 35. İNCİ AYETİ:
" Ey iman edenler! Allah'tan korkun ve O'na (yaklaşmaya) **vesile arayın ve O'nun yolunda cihad edin ki kurtuluşa eresiniz"** ayetinin tefsirinde (cilt 7, shf 61) bu hususta şunlar yazmaktadır:

Ehl-i Sünnet vel Cemaat mezhebine göre; Ölü işitir, hisseder, anlar,hayırla faydalanır ve ferahlanır, şerle eziyetlenir ve mahzun olur. Bu, her insan hakkında böyledir. Çünkü his, idrak ve şuuru sağlayan ruh, öldükten sonra da var olarak kalmaktadır. Nitekim:
İbni Ömer radıyallahu anhüma'dan rivayet edilen bir hadis-i şerifte Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem Bedir günü çukura doldurduğu kâfirlere isimleri ile seslendikten sonra **"Rabbinizin vaadettiğini hak buldunuz mu ?"** diye sordu. Bunun üzerine kendisine: " Ölülere nasıl sesleniyorsun ?" diye sorulduğunda: **" Siz bile onlardan iyi duyamıyorsunuz, lâkin onlar cevap veremezler"** buyurmuştur (Buhari, A. bin Hanbel)

Kâfirlerin bile öldükten sonra halleri böyle ise beşeriyetin en üstünün (Peygamber Efendimizin) hâli nicedir. Şüphesiz ki onun hissinin kâmil, idrakinin daha tamam, şuurun daha kuvvetli olduğunda hiç şüphe yoktur.

Üstelik birçok hadis-i şeriflerde onun vefatından sonra da kelamları işittiği, selamlara cevap verdiği, ümmetinin amellerine şahit olduğu, günahları için istiğfar edip iyiliklerinden dolayı Allah'a hamd ettiği açıklanmıştır.

İnsanın gerçek kıymeti hayatı ile değil, şuur ve idrakine göredir, bundan dolayı birçok dirilerin his ve şuurlarını kaybederek ölüler gibi faydasız bir hâle geldiklerini görmekteyiz.

Dolayısıyla bir işimizin Allah Teâlâ tarafından halledilmesi için peygamber ve evliyanın dua, himmet ve teveccühlerini istemek, onların hürmetine müşkilâtımızın hallini (zorluklarımızın çözümünü) ummak meşrû ve yerinde bir iştir.

Allah'ın dostları dünyada iken de zaten Allah'ın kullarına meşrû her hususta yardım etmektedirler. Öldükten sonra da bu yardımları eksilmez, artar. Ölümle bereber yeme, içme, geçim gailesi ve ibadet mükellefiyeti gibi şeyler ortadan kalktığı için evliyânın rûhi yardımları daha tesirli olmaktadır.

Vefat eden velînin ruhu kınından sıyrılan kılıç gibidir. Kınından çıkan kılıç daha keskin kestiği gibi, cesetten çıkan ruh da daha iyi tasarruf eder. Esasen velilerin müslümanlara yardım ettiğine dair binlerce örnek vardır. Nice insanlar bu yardımlara kavuşmuşlardır. Geçmişteki bu hadiseler tasavvufi eserlerde

zikredildiği gibi günümüzde bazı vakıalar da herkes tarafından bilinmektedir. Yakın tarihimizde Kıbrıs harekâtındaki olaylar hâlâ zihinlerdedir.

Fatih Sultan Muhammed Han (Aleyhirrahmeti vel gufran) ın hocası Akşemseddin hazretlerinin kabirlerinde yazılan şu dörtlük, gerçeği ne güzel anlatmaktadır:
"Dû cihanda tasarruf ehlidir, ruh-i velî
Dime kim, " bu mürdedir, bunda nice derman ola"
Ruh, Şimşir-i Huda'dır, ten gılaf olmuş ona
Dahi âlâ kâr ider, bir tığ kim üryan ola"

Velilerin ruhu dünya ve ahirette yetki sahibidir.
Sakın: "Bu ölüp gitmiştir, bundan ne fayda gelir" demeyesin
Evliyanın ruhu Allah'ın bir kılıcıdır, vücut ise onun kılıfıdır.
Kılıfında olmayan tığ (kılıç) nasıl daha iyi keserse, evliyanın ruhu da cesedinden çıkınca daha tesirli olur.

Allah dostları kendilerini seven ve hizmet edenlerin kurtuluş vesileleridir. Nakledildiğine göre Ebu Yezid el Bestâmi (kuddise sırruhu) nun hizmetçisi Mağrib bir zat idi. Bir kere onun yanında Münker Nekir'in suali hakkında mevzu geçince, o" Vallahi bana sorarlarsa ben onlara vereceğim cevabı biliyorum" dedi. O zaman insanlar : " senin onlara ne cevap vereceğini biz nasıl bilelim ?" diye sorunca, o:" kabrimin başında oturun, beni duyarsınız " dedi.
O Mağribli ölünce, millet onun kabrinin başında oturduklarında onun meleklere: " Ben Ebû Yezid'in kürkünü omuzumda taşımış adamım, bana nasıl sual edersiniz ?" dediğini işittiler. Bunun üzerine melekler onu bırakıp gittiler. .. (Ruhu'l Furkan cilt 7 shf 63)

Eylül 2026